

VÄHEMMISTÖKIELISEN SANOMALEHDISTÖN TUKI VUONNA 2022

Valtion vuoden 2022 talousarvioon on momentille 29.01.50.5 (Vähemmistökielisen sanomalehdistön tuki) varattu 500 000 euron suuruinen määräraha ruotsin kielellä tai valtakunnallisilla vähemmistökielillä eli saamen, karjalan tai romanin kielellä julkaistavien sanomalehtien ja niitä vastaavien sähköisten julkaisujen tukemiseen, viittomakielisten vastaavien sähköisten julkaisujen tukemiseen sekä ruotsinkielisten uutispalvelujen tuottamisen tukemiseen. Määrärahaa saa käyttää myös sellaisten saamen- tai karjalankielisten sisältöjen tuottamiseen, jotka sisältyvät suomen tai ruotsin kielellä julkaistaviin sanomalehtiin.

Avustukset julkaistiin haettaviksi opetus- ja kulttuuriministeriön verkkosivuilla 2.5.2022. Hakuaika päättyi 20.5.2022 klo 16.15. Määräaikaan mennessä avustushakemuksen lähettivät seuraavat hakijat:

Hakija	Tuen käyttötarkoitus
HSS Media Ab / Syd-Österbot- ten	Haettu 100 000 euroa Syd Österbotten –nimi- sen sanomalehden tuotanto- ja jakelukustan- nusten alentamiseen.
KSF Media / Västra Nyland	Haettu 150 000 euroa sanomalehden ja digitaalisen lehden julkaisukustannusten alentami- seen.
KSF Media / Östnyland	Haettu 150 000 euroa sanomalehden ja digitaalisen lehden julkaisukustannusten alentami- seen.
KSF Media / HBL Digital	Haettu 200 000 euroa digitaalisen lehden jul- kaisukustannusten alentamiseen.
Natur och Miljö rf	Haettu 34 000 euroa ruotsinkielisen verkkosi- vuston julkaisukustannusten alentamiseen.
Understödsföreningen för Nya Östis rf	Haettu 50 000 euroa ruotsinkielisen Nya Östis –sanomalehden toimitus- ja hallintokustannus- ten kattamiseen.

Tigern rf	Haettu 20 000 euroa ruotsinkielisen verkkojulkaisun kehittämiseen ja julkaisukustannusten alentamiseen.
ÅU Media / Pargas Kungörelser	Haettu 100 000 euroa sanomalehden julkaisukustannusten alentamiseen.
ÅU Media / Åbo Underrättelser	Haettu 150 000 euroa sanomalehden julkaisukustannusten alentamiseen.
YHTEENSÄ	YHTEENSÄ 954 000 euroa

HSS Media Ab julkaisee **Syd-Österbotten** nimistä sanomalehteä, joka ilmestyy Närpiössä ja jonka painetun lehden levikki oli hakijan ilmoituksen mukaan keskimäärin noin 5 060 kappaletta. Hakemuksen mukaan HSS Media aikoo käyttää tuen toisaalta painetun lehden kustannusten alentamiseen ja toisaalta digitaalisen lehden kehittämiseen. Syd-Österbotten on levikkialueellaan tärkeä ruotsinkielinen media.

KSF Media julkaisee Raaseporissa/Tammisaaressa ilmestyvää **Västra Nyland** –nimistä sanomalehteä, joka ilmestyy kahtena päivänä viikossa. Painetun lehden levikki oli vuonna 2020 noin 6 000 kappaletta ja digilehti mukaan lukien kokonaislevikki oli 6424 kappaletta. Hakemuksen mukaan KSF Media aikoo käyttää tuen toisaalta painetun lehden julkaisukustannusten alentamiseen ja toisaalta digitaalisen lehden kehittämiseen niin, että se tavoittaisi paremmin lukijakuntaa. Västra Nyland on alueellaan merkittävä ruotsinkielinen sanomalehti.

KSF Media julkaisee myös Porvoossa ilmestyvää **Östnyland** –nimistä sanomalehteä, joka ilmestyy niin ikään kahtena päivänä viikossa. Painetun lehden levikki oli vuonna 2020 noin 5 068 kappaletta ja digilehti mukaan lukien kokonaislevikki oli 5 355 kappaletta. Hakemuksen mukaan tavoitteena olisi alentaa nopeasti kohonneita se tavoittaisi kohderyhmänsä mahdollisimman hyvin. Östnyland on tärkeä paikallismedia ja hakemuksen mukaan potentiaalista kohderyhmä on nykyistä levikkiä suurempi.

KSF Media julkaisee Helsingissä ilmestyvää Hufvudstadsbladet –nimistä sanomalehteä, jonka rinnalla digitaalisesti ilmestyvälle verkkolehdelle **HBL Digital** haetaan avustusta. Vuoden 2020 levikkitietojen mukaan HBL sanomalehden levikki oli 19 565 kappaletta ja HBL digitaalisen lehden 9 159. Sanomalehteä ja digitaalista lehteä ei kuitenkaan voida pitää erillisinä medioina, sillä niillä on pääosin yhteinen toimitus ja sanomalehden tilaaja saa tilauksensa yhteydessä myös verkkolehden.

Valtioneuvoston asetuksessa sanomalehdistön tuesta (VN asetus 389/2008), sen 5 pykälässä määritellään tuen myöntämisen edellytykset. Sanomalehden osalta todetaan, että sanomalehden keskimääräinen levikki saisi olla korkeintaan 15 000 kappaletta. Tällä on pyritty kohdentamaan tukimuoto verraten pienille medioille, jolloin tuki ei vääristä media-alan kilpailua. Tämän periaatteen on vahvistanut myös Euroo-

pan unionin komissio, jonka on hyväksynyt tukiohjelman EU:n valtiontukisäännösten mukaiseksi tukiohjelmaksi. HBL Digital verkkolehden ei näin ollen voi katsoa täyttävän asetuksen kriteerejä eikä se ole hakukelpoinen.

Natur och Miljö rf hakee tukea **Finlands Natur** –nimisen verkkosivuston ylläpitoon ja kehittämiseen. Samanniminen lehti on ilmestynyt vuodesta 1941 alkaen. Hakijan ilmoituksen mukaan verkkolehden Miljönytt –osiota on uudistettu ja sen sisältöä päivitetään vähintään kolmesti viikossa. Finlands Natur –lehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa, ja myös sen sisältöä julkaistaan verkkolehdessä. Finlands Natur –verkkojulkaisu on ainoa ruotsinkielinen ja valtakunnallinen media, joka keskittyy ympäristön ja kestäväen kehityksen kysymyksiin. Hakemuksen mukaan verkkosivustolla on tarkoitus julkaista vuosittain 160—200 artikkelia, uutista ja muuta kirjoitusta.

Understödsföreningen för Nya Östis rf julkaisee kerran viikossa torstaisin (52 numeroa vuodessa) Loviisassa ilmestyvää **Nya Östis** –sanomalehteä, jonka painosmäärä on hakemuksen mukaan tällä hetkellä 2 462 kappaletta. Tukea haetaan toimitus- ja hallintokustannusten kattamiseen, jolloin ruotsinkielisen paikallislehden kustannus tilaajalle pysyisi kohtuullisena.

Tigern rf julkaisee **Ny Tid** –nimistä kulttuurilehteä ja siihen liittyvää verkkolehteä. Tukea haetaan verkkolehteä varten, uutisten julkaisemiseen verkkolehdessä ja verkkolehden kehittämiseen. Hakemuksessa todetaan, että Ny Tid toimii riippumattomana uutistuottajana ja tavoittaa sellaisia aiheita ja teemoja, joita vakiintuneet ruotsinkieliset mediat eivät useinkaan käsittele ja tällä tavoin se lisää monimuotoisuutta suomalaisella mediakentällä.

ÅU Media julkaisee **Pargas Kungörelser – Paraisten Kuulutukset** –nimistä kaksikielistä sanomalehteä, joka ilmestyy kerran viikossa Paraisilla. Painetun sanomalehden levikki hakemuksessa esitetyn tiedon mukaan 3 543 kappaletta ja kokonaislevikki verkkojulkaisu mukaan luettuna 3 691 kappaletta. Tukea haetaan julkaisukustannusten alentamiseen.

Valtioneuvoston asetuksessa sanomalehdistön tuesta (VN asetus 389/2008), sen 5 pykälässä määritellään tuen myöntämisen edellytykset. Avustusta voidaan myöntää sellaisen sanomalehden tai verkkojulkaisun tukemiseen, jota julkaistaan ruotsin, saamen, karjalan tai romanin kielellä taikka viittomakielellä. Asetus ei mainitse kaksikielisiä julkaisuja, mutta tukea on mahdollista saada ruotsinkieliseen toimintaan, jos tuen raportoinnissa on mahdollista osoittaa, että tuki on käytetty kokonaisuudessaan ruotsinkieliseen toimitustyöhön eikä esimerkiksi suomenkielisten uutisten kääntämiseen ruotsiksi.

ÅU Media julkaisee myös **Åbo Underrättelser** –nimistä sanomalehteä, joka vanhin Suomessa yhtäjaksoisesti ilmestynyt sanomalehti. Sen levikkialue on Turku ja Varsinais-Suomi ja painos noin 4 000 lehteä. Kun mukaan lasketaan myös digitaalisen lehden tilaajat, lehden levikki on hakemuksen mukaan 5 167 kappaletta. Tukea haetaan julkaisukustannusten alentamiseen, jotta levikkialueen ruotsinkielinen väestö voisi jatkossakin lukea alueellisia ja paikallisia uutisia omalla äidinkielellään.

Avustusten jakoesitys

Jakoperusteet:

Jakokelpoisuus määräytyy valtioneuvoston asetuksen sanomalehdistön tuesta (389/2008) mukaisesti. Hakemukset täyttävät asetuksen muodolliset määritelmät ja kriteerit, lukuun ottamatta HBL Digital –verkkolehteä, jota ei voida pitää itsenäisenä julkaisuna vaan Hufvudstadsbladet –sanomalehden rinnakkaisjulkaisuna. HBL:n levikki on liian suuri, jotta sitä voitaisiin pitää asetuksen mukaan hakukelpoisena julkaisuna.

Valtion budjetissa oleva summa, 500 000 €, jaetaan siis kelpoisten hakijoiden kesken ja jakoperusteena käytetään valtioneuvoston asetuksen (389/2008) 2 pykälän määritelmää: tarkoituksena on tukea ruotsin, saamen, karjalan ja romanin kielillä sekä viittomakielellä julkaistuja sanomalehtiä ja verkkojulkaisuja, saamen- ja karjalankielisen aineiston tuottamista ja julkaisemista suomen ja ruotsin kielellä julkaistavan lehden yhteydessä sekä ruotsinkielistä uutispalvelua. Tarkoituksena on siten edistää sananvapautta sekä tiedonvälityksen monipuolisuutta ja monimuotoisuutta.

Asetuksen 5 §:n 4 momentin mukaan ennen päätöksen tekemistä opetus- ja kulttuuriministeriö kuulee asiassa suomenruotsalaisia kansankäräjiä ja saamelaiskäräjiä.

Jakoesitys:

Opetus- ja kulttuuriministeriö esittää, että haettavana olevasta määrärahasta myönnettäisiin **63 000 euroa HSS Media Ab:lle Syd-Österbotten –lehden julkaisukustannusten alentamiseen ja digitaalisen lehden kehittämiseen**. Syd-Österbotten on levikkialueellaan merkittävä ruotsinkielinen julkaisu.

Opetus- ja kulttuuriministeriö esittää, että haettavana olevasta määrärahasta myönnettäisiin **KSF Median julkaisemalle Västra Nyland –lehdelle 95 000 euroa** lehden julkaisukustannusten alentamiseen ja digitaalisen lehden kehittämiseen.

KSF Median julkaisemalle Östnyland –lehdelle opetus- ja kulttuuriministeriö esittää niin ikään myönnettäväksi **95 000 euroa** julkaisukustannusten alentamiseen ja digitaalisen lehden kehittämiseen. Molemmat KSF Median julkaisemat lehdet ovat levikkialueellaan tärkeitä vähemmistökielisiä sanomalehtiä ja osa tiedonvälityksen monimuotoisuutta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö esittää, että **Natur och Miljö rf:n** toimittamalle ja julkaisemalle verkkolehdele myönnettäisiin **34 000 euroa Finlands Natur –nimisen verkkosivuston ylläpitoon ja kehittämiseen**. Finlands Natur –verkkojulkaisu on ainoa ruotsinkielinen valtakunnallinen media, joka keskittyy ympäristön ja kestävä kehityksen kysymyksiin. Verkkojulkaisu on omiaan lisäämään Suomen ruotsinkielisen tiedonvälityksen monimuotoisuutta ja monipuolisuutta.

Understödsföreningen för Nya Östis rf:lle opetus- ja kulttuuriministeriö esittää myönnettäväksi **35 000 euroa toimitus- ja hallintokustannusten kattamiseen**. Nya

Östis on painosmäärältään verraten pieni julkaisu, joka on levikkialueensa ainoa viikoittain ilmestyvä sanomalehti. Tukemalla toimitus- ja hallintokustannuksia Nya Östis –lehden tilaajahinta olisi mahdollista pitää kohtuullisena.

Tigern rf:n julkaisemalle Ny Tid –lehdelle opetus- ja kulttuuriministeriö esittää myönnettäväksi **20 000 euroa** verkkojulkaisun uutistuotannon kustannusten kattamiseen ja verkkojulkaisun kehittämiseen. Verkkouutisissa Ny Tid keskittyy kahteen pääaiheeseen: yhteiskunnallisiin kysymyksiin ja kulttuuriin. Näin se tarjoaa vaihtoehdon muulle medialle ja lisää monimuotoisuutta suomenruotsalaisessa uutistarjonnassa.

ÅU Median julkaisemalle Pargas Kungörelser -lehdelle opetus- ja kulttuuriministeriö esittää myönnettäväksi **63 000 €** lehden julkaisukustannusten alentamiseen. Samalla ministeriö korostaa sitä, että tuen käytössä ja raportoinnissa on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että tuki käytetään ruotsinkieliseen uutistuotantoon.

Opetus- ja kulttuuriministeriö esittää, että haettavana olevasta määrärahasta myönnettäisiin **95 000 euroa ÅU Median julkaiseman Åbo Underrättelser –lehden julkaisukustannusten vähentämiseen**. Lehden painosmäärä on pieni ja pääosa levikkialueesta Turun saaristossa pitkien välimatkojen takana, mikä nostaa lehden julkaisukustannuksia. Avustuksella olisi mahdollista helpottaa lehden saatavuutta julkaisukustannuksia hieman alentamalla.

Hakija	Haettu	Ehdotus 2022	Myönnetty 2021
HSS Media Ab Syd-Österbotten	100 000	63 000	ei hakenut
KSF Media Västra Nyland	150 000	95 000	ei hakenut
KSF Media / Östnyland	150 000	95 000	ei hakenut
Natur och Miljö rf	34 000	34 000	ei hakenut
Understödsföreningen för Nya Östis rf	50 000	35 000	27 000
Tigern rf/ Ny Tid	20 000	20 000	20 000
ÅU Media Pargas Kungörelser	100 000	63 000	ei hakenut
ÅU Media Åbo Underrättelser	150 000	95 000	78 000
YHTEENSÄ	754 000	500 000	

Lausunnot:

Svenska Finland Folkting: Folktinget toteaa lausunnossaan, että sanomalehdistön tuki on merkittävä, kun ylläpidetään ja kehitetään elävää ruotsin- ja kaksikielistä identiteettiä Suomessa. Folktingetin mukaan tilanne on muuttunut aikaisemmista vuosista siten, että uutistuottajapalvelu Svensk Presstjänst on lopettanut toimintansa viime vuonna. Aikaisempia vuosia suurempi määrä ruotsinkielisiä sanomalehtiä on hakenut tukea tänä vuonna.

Folktinget ehdottaa, kuten aiempina vuosina, että valtion tulo- ja menoarviossa momentille 29.01.50.5. osoitettuja määrärahoja tulisi lisätä, jotta voidaan varmistaa Suomen kansalliskielten tasavertainen kohtelu ja samalla parantaa myös muiden kieliryhmien oikeutta säilyttää ja kehittää kieltään ja kulttuuriaan.

Folktinget tukee lausunnossaan ministeriön esitystä, jossa tukea myönnetään useille ruotsinkielisille sanomalehdille julkaisukustannusten alentamiseen ja verkkajulkaisujen kehittämiseen. Folktinget pitää kuitenkin ongelmana sitä, että asetuksen mukaan avustukseen oikeutetun sanomalehden levikki voi olla korkeintaan 15 000 kappaletta. Folktingetin mukaan olisi toivottavaa, että suurimman mahdollisen painosmäärän rajaa nostettaisiin. Folktinget pitää tärkeänä, että suomenruotsalainen uutistarjonta on monipuolista myös alueellisesti tulevaisuudessa. Ministeriön esityksessä vähemmistökielisen sanomalehdistön tuen jakamisesta on myös alueellisuus otettu hyvin huomioon lukuun ottamatta pääkaupunkiseutua, joka jää esityksessä tuen ulkopuolelle.

Saamelaiskäräjät: Saamelaiskäräjät toteaa, ettei tuen hakijoissa ole saamelaisia medioita tänä vuonna. Saamelaiskäräjien mukaan tämä johtuu asetuksen kriteereistä. Saamelaiskäräjät ilmaisee pettymyksensä siitä, ettei opetus- ja kulttuuriministeriö ole pyrkinyt muuttamaan valtioneuvoston asetusta vähemmistökielisen sanomalehdistön tuesta (389/2008), vaikka asetuksen on todettu olevan osittain toimimaton saamelaisien kannalta. Saamelaiskäräjät toteaa myös, että tukimuodosta tiedottamista olisi hyvä kehittää, sillä tietoa on tällä hetkellä vaikea löytää.

Saamelaiskäräjät muistuttaa lausunnossaan, että Suomi on sitoutunut eri kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin edistämään ja kehittämään saamen kielen asemaa ja että vähemmistökielisen sanomalehdistön tuki olisi yksi tehokas työkalu näiden sitoumusten toimeenpanoon.

Ministeriö kiittää lausunnonantajia perusteellisista lausunnoista. Sekä Folktinget että Saamelaiskäräjät toteavat, että nykyisen asetuksen kriteerejä tulisi muuttaa.

Liikenne- ja viestintäministeriö asetti kesäkuussa 2020 media-alan toimijoista ja alan asiantuntijoista koostuvan työryhmän, jonka tehtävänä oli valmistella journalismin tukemiseen tarkoitettua väliaikaista valtionavustusta sekä pysyväisluonteista avustusmekanismeja journalismin tukemiseksi.

Työryhmän ehdotus pysyväksi avustukseksi valmistui huhtikuussa 2021. Ehdotuksessa pääasiallinen tukimuoto olisi määräaikainen ja teknologianeutraali toimituksellinen tuotantotuki.

Tämän lisäksi ehdotetaan kehittämistukea, jota voitaisiin myöntää aloitteleville tiedotusvälineille ja jo vakiintuneiden tiedotusvälineiden kehittämishankkeisiin. Kolmantena tukimuotona työryhmä ehdottaa erityistä yhteisömedioiden tukea. Tätä voisivat saada myös sellaiset tiedotusvälineet, jotka ovat valtakunnallisia vähemmistökieliä tukevan sanomalehtituen ulkopuolella. Työryhmä toteaa, että yhteisömediatuen yhdistämistä vähemmistökielisen sanomalehdistön tuen kanssa tulisi selvittää.

Työryhmän esittämillä tuilla ei tällä hetkellä ole osoitettu määrärahoja eikä jatkovalmistelua ole tästä syystä käynnissä. LVM julkaisi 3.8.2022 raportin mediatukimuodoista ja niiden vaikutuksista.

Ministeriö toteaa, että mediatukijärjestelmää olisi kehitettävä kokonaisuutena ja siten, että se olisi mahdollisimman tasapuolinen erilaisten, erikokoisten ja eri kehitysvaiheissa olevien medioiden kesken ja edistäisi kokonaisuudessaan luotettavaa, monipuolista ja yhteiskunnallisesti merkittävää tiedonvälitystä.